

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOL GALLISSÀ, director comercial
JOAN SERRA, director de producció
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

UNA BIBLIOTECA D'AUTORS
CLÀSSICS EN CATALÀ

D. Sam Abrams

Poeta, assagista i traductor

EN SÍNTESI

Per què?

Tots envegem la 'Pléiade'

Potser en el terreny de la crítica, el memorialisme i la narrativa, Edmund Wilson no era cap gran cosa, perquè, tal com asservera l'*enfant terrible* de la literatura nord-americana actual, Joseph Epstein, pel que fa al factor intel·ligència "anava pel món més aviat lleuger d'equipatge." Això sí, quan Wilson demostrava autèntics dots de geni era en el moment de plantejar qüestions conjunturals que incidien en la bona marxa de la cultura del seu país. Un exemple només. Corria l'any 1961 i Wilson, com era habitual, predicava en el desert proclamant la necessitat de crear una biblioteca d'autors clàssics dels Estats Units que fos l'equivalent de la llegendaria *La Bibliothéque de la Pléiade*, fundada per Jacques Schiffrin (el pare d'André Schiffrin) i André Gide a Gallimard l'any 1931. Wilson advertia que, sense una biblioteca d'aquestes característiques, la literatura nord-americana mai passaria de ser una tradició desvertebrada amb una sèrie d'autors de gran interès.

SET ANYS DESPRÉS DE LA MORT DE WILSON, és a dir, el 1979, el seu desig es va fer realitat i es va fundar la *Library of America* amb aportacions inicials del National Endowment for the Arts i la Ford Foundation. A partir del 1982, ara fa exactament 25 anys, es van publicar els primers volums dedicats a, entre d'altres, Melville, Hawthorne i Whitman. A hores d'ara la *biblioteca* s'autofinança, consta de 173 volums, que recullen el bo i millor de la literatura dels Estats Units del segle XVII al segle XXI i són impecables des del punt de vista textual i d'edició. Són volums indestructibles, amb tapa dura, lleugers, relligats en tela de raïó, cosits amb fil vegetal i impresos sobre paper lliure d'àcid, en tipografia Galliard. I, el millor de tot, els estatuts de la *Library of America* obliguen l'organització sense ànim de lucre a no deixar exhaurir mai cap dels volums editats. La resposta del públic ha estat considerable: dels 11 títols anuals que es publiquen se'n venen una mitjana de 250.000 exemplars cada any.

ARA EDMUND WILSON POT DESCANSAR TRANQUIL que la literatura nord-americana té una fesomia pròpia i està ben vertebrada a través d'un cànon ben protegit contra el pas del temps. Però Wilson no era pas l'única persona que envejava la mítica *Pléiade*. Totes les cultures han envejat la *Pléiade* i l'han volgut copiar i implantar. La bella col·lecció *I Meridians* de Mondadori. La prestigiosa *Biblioteka Poeta* d'autors russos. La preuada sèrie *Poetry Pleiade* de Carcanet a Anglaterra. I recordem també que el model que Josep Pla tenia al cap per a la seva obra completa a Destino era justament els volums de la *Pléiade*.

I QUÈ TÉ LA 'PLÉIADE' QUE TOTHOM LA VOL IMITAR? Garanties de tota mena. Garanties de l'excel·lència artística i intel·lectual permanent de l'obra de l'autor. Garanties de rigor i exhaustivitat pel que fa a l'establiment del text. Garanties de qualitat, elegància i durabilitat dels materials del volum quant al disseny i la impressió.

AMB COMPTADES I AFORTUNADES EXCEPCIONS, com ara les obres de Pla a Destino, les obres de Foix

CARME PERIS

"Què té la 'Pléiade' que tothom la vol imitar? Garanties de tota mena. Garanties de l'excel·lència artística i intel·lectual permanent de l'obra de l'autor"

a Quaderns Crema, les obres de Verdaguier a Proa i *Els Nostres Clàssics* de Barcino, l'edició d'obres completes ha estat tradicionalment a Catalunya un negoci ruïnós que pràcticament sempre ha acabat malament. En aquest sentit el món de l'edició en català és un cementiri de biblioteques d'obres completes truncades. Pensem-hi una mica: la meritòria *Perenne* de Selecta, les obres poètiques completes de Columna, les precioses obres completes de La Magrana, les biblioteques d'autor de Proa, l'extraordinària sèrie *Clàssics Catalans* d'Edicions 62, i tallo aquí. I no cal preguntar quantes obres completes són tresors intromables a hores d'ara!

AL CAPDAVALL, EN AQUESTA SITUACIÓ la literatura catalana és la que acaba rebent la patada. Sí, perquè no hi ha manera d'articular una visió estable del conjunt, i la literatura catalana sempre treballa des de la desvertebració i la insularitat que denunciava Wilson fa tant de temps. La pràctica demostra que l'empresa privada no pot assumir i sostenir les obres completes sense alguna forma d'ajut, però les formes d'ajut són inestables per qüestions de caprici polític i de sectarisme artístic exercit des de l'administració pública.

NO SERIA MALA IDEA IMITAR L'EXEMPLE de la *Library of America* als seus inicis i trobar una fórmula mixta, en aquest cas, a cinc bandes, el govern, la universitat, el sector editorial, fundacions d'interès públic i mecenes, per garantir l'existència sostinguda d'una biblioteca d'autors clàssics en català des del rigor de l'edició, en tots els sentits, i lluny de la instrumentalització política tradicional i ben lluny del gangsterisme habitual del món de la crítica. I cal aprofitar ara que tenim un conseller amb cara i ulls. Sense aquest esforç, la literatura catalana sempre anirà coixa pel que fa a la promoció interior i la projecció exterior, perquè simplement no existeix el marc general i natural constituït per la visió de conjunt que té la literatura catalana d'ella mateixa. No cal arrossegar aquest mal endèmic.

Marçal
Síntes

De la greu crisi oberta dissabte per Duran Lleida en ajornar el seu nomenament com a candidat a les eleccions espanyoles el que més m'intriga és el perquè. ¿Per què Duran desafia els socis convergents a només sis mesos dels comicis? ¿Què pretén amb aquesta estrebada poc després d'haver firmat amb Convergència l'acord sobre l'estratègia a seguir? El motiu principal al·legat, una potencial discrepància amb la proposta de la *casa gran* i de refundació del catalanisme llançada per Mas, resulta poc creïble. Sigui com sigui, Duran sap que Convergència no pot renunciar a la seva voluntat majoritària, a la seva vocació d'aglutinar una part àmplia de la societat entorn del catalanisme i la defensa de Catalunya. El mateix nom del partit -*Convergència*- conté aquest programa. També costa d'entendre que Duran hagi volgut col·locar-se en la situació en què s'ha col·locat, que és certament complicada. Després de CDC decidís dilluns acceptar el desafiament del democristià i mantenir la seva posició, ara és ell qui ha de moure peça. Si finalment Duran és el candidat de CiU, pot passar que determinada proporció de l'electorat convergent el castigui i no li atorgui el vot. Si no és candidat, haurà perjudicat la federació i, a més, la seva carrera política se'n veurà irremediablement afectada. Si, en canvi, opta per la ruptura, difícilment se'n podrà culpar Convergència. La ruptura es produirà, en tot cas, en les circumstàncies menys dolentes per a Artur Mas i el seu partit, i al preu de comprometre greument el futur d'Unió, una part de la qual segurament no desitja divorciar-se de CDC.
m.sintes@hotmail.com